

ben helyet foglaltak: *prof. dr. Lakatos István*, az MTA r. tagja, *prof. dr. Roósz András*, az MTA r. tagja, a MAB elnöke, *prof. dr. Torma András*, a Miskolci Egyetem (ME) rektora, *Deák Csaba*, a ME kancellárja, *prof. dr. Szűcs Péter*, az ME Műszaki Földtudományi Kar dékánja, *prof. dr. Palotás Árpád*, az ME Műszaki Anyagtudományi Kar dékánja.

Lakatos István levezető elnök, majd Torma András és Deák Csaba köszöntései után az alábbi előadások hangzottak el:

Dr. Bartha Dénes egyetemi tanár, intézetigazgató (Soproni Egyetem): *100 éve költözött Selmecről Sopronba a Bányászati és Erdészeti Főiskola*

Dr. Böhm József c. egyetemi tanár: *Kényszerű elválás Soprontól, a Bányamérnöki Kar Miskolcra költözése és kiépülése*

Dr. Szűcs Péter: *Kihívások és lehetőségek a Műszaki Földtudományi Kar működésében*

Szünet után a levezető elnöki teendőket Roósz András látta el. További előadások:

Dr. Farkas Ottó professzor emeritus: *A kohómérnökképzés soproni utolsó éve, Miskolcra költözése és meghonosodása*

Dr. Palotás Árpád Bence: *A Műszaki Anyagtudományi Kar fejlődése és jövőbeni feladatai*

Dr. Horn János

70 éve Miskolcon kiállítás

„A Miskolci Egyetem hőskorszaka 1949-1959” címmel kiállítás nyílt az egyetemi könyvtárban. Az Egyetem jogelőd intézményének, a Nehézipari Műszaki Egyetemnek az első

10 évére emlékeznek az a kiállítás, amely 2019. szeptember 27-én nyílt az Egyetemi Könyvtár olvasótermében. A kiállítás 2019. november 10-ig volt megtekinthető.

www.uni-miskolc.hu

PT

Felkészítő oktatások középiskolásoknak

A Miskolci Egyetem Matematikai Intézete ingyenes előkészítő oktatást tart olyan 11. vagy 12. osztályos középiskolai diákok részére, akik emelt szintű érettségit szeretnének tenni matematikából.

A Miskolci Egyetem Fizikai Intézete ebben a tanévben is ingyenes előkészítőt hirdet azon 11. vagy 12. osztályos középiskolai diákok részére, akik fizikából szeretnének érettségizni, illetve egyetemi vagy főiskolai tanulmányaik során fizikát fognak tanulni.

www.uni-miskolc.hu

PT

Könyv- és lapszemle

mérnök újság

A mérnök újság (a Magyar Mérnöki Kamara lapja) 2019. októberi számában többek között az alábbi – szakmaikat érintő – írások is megjelentek:

- A vörös vonal felé (*Kőrösi Csaba*, Köztársasági Elnöki Hivatal Környezeti Fenntarthatóság Igazgatóság vezetője) p.: 12-15.)
- Klímavédelem és atomenergia (*Czibolya László*, Magyar Atomforum Egyesület, p: 16-18.)
- Budapesti hőkooperáció (*Metzing József, Orbán Tibor*, p.: 20-22.)
- Hűtés termálvízzel (*Dr. Zsebik Albin, Varga Péter*, p.: 24-26.)

Dr. Horn János

Érdekességek a MEGazin-ból

A Miskolci Egyetem közéleti és hallgatói magazinja 2019. szeptemberi számában jelentek meg többek között az alábbiak:

baLEK7 (másutt Gólyatábor)

Első nap a Valéta Bizottság bemutatása történik, és megmutatjuk a gólyáknak, hogy miért érdemes megkeresztelkedni, milyen lehetőségek vannak. A hét során megtanulják még nagyvonalakban a Firma-baLEK kapcsolat jellemzőit és a

hagyományörzés mindennapi szerepét. A hagyományörzéssel való megismerkedés mellett az újdonsült hallgatók számára a szervezők különböző programokat terveztek, ami minden karon mást jelentett.

Az esti koncertek közösek voltak. A gólyák programjai közt nemcsak a szórakozásnak volt nagy szerepe, de a közös sportnapnak is, ahol a karok egymás ellen vetélkedhettek.

Tanévnyitó nagyinterjú prof. dr. Torma András rektorral

- 2720 új elsősszel jobb felvételi eredményeket produkáltunk, mint korábban.
- Átadtuk a Felsőoktatási és Ipari Együttműködési Központ székházát az A/2 épületben.
- 10 magyar felsőoktatási intézmény között mi is elnyertük a kiválósági címet, a vele járó 900 millió forinttal.
- Az EMMI úgy döntött, hogy a Miskolci Egyetem fenntartója kell legyen a Ferenczi Sándor Egészségügyi Szakiskolának... szokatlan helyzetnek vélem.
- A „70 éve Miskolcon” ünnepségsorozat keretében nemzetközi konferenciák, rendezvények fogják a nivós program-sorozat részét képezni. Az évforduló tiszteletére a Szenátus emlékermet bocsátott ki, és úgy döntött, hogy Christian Dopplerről elnevezett díjat alapít.
- Egy az egész magyar felsőoktatást „megrázó” jogszabály fog hatályba lépni. A magyar kormány 2016-ban úgy döntött, hogy már 2020-ban az egyetemi felvétel előfeltétele lesz egy középfokú nyelvvizsga és egy emelt szintű érettségi.

ségi is... emiatt már tettünk megelőző lépéseket (ingyenes nyelvvizsga-felkészítő kurzusok). Szerencsésebbnek látom, ha a jövőben a nyelvvizsga nem az egyetemi felvételi, hanem az érettségi vizsga feltétele lenne.

Dr. Horn János

Bányászattörténeti Közlemények XXIII-XXIV.

Gazdag tartalommal jelent meg az Érc- és Ásványbányászati Múzeum Alapítvány kiadványának Hadobás Sándor által szerkesztett összevont XIII-XIV. száma. Ez az értékes sorozat több esetben helyet ad azon külföldi szakírók közleményeinek is, akik a történelmi Magyarország bányászattörténetével foglalkoznak. A jelen kötetben megjelent tanulmányok:

Mátyás-Rausch Petra: *A belényesi uradalom és ércbányászatának helye az Erdélyi Fejedelemség gazdasági kormányzatában (1571–1613)*

A Bihar vármegyei bányászat központja Belényes volt, leginkább vas és rézércbányászattal foglalkoztak, de folyt e területen aranyosás is. Ezzel az eddig megjelent szakmunkák csak érintőlegesen foglalkoztak, sok esetben téves adatokat közölve. Az értékes tanulmány az OTKA támogatásával az MTA BTK kutatóműhelyében készült.

Dr. Szemán Attila: *Az Erdélyi Fejedelemség bányászatának tárgyi emléke*

Az erdélyi nemesércbányászat eszközeiről, technikatörténetéről igen kevés közlemény jelent meg, annak ellenére, hogy bizonyos korszakokban e területen folyt az országban a legjelentősebb nemesércbányászat, ezért hiánypótló a szerző tanulmánya. Olvashatunk bányamérő eszközökről, bányamécsokról, szerszámokról, bányapénzekről. Jelentősek az Erdélyi Fejedelemség bányászatához kapcsolódó iparművészeti alkotások, amelyek közül a szerző néhányat ismertet.

Tóth Álmos: *A bihari bauxit megismerésének története (1913–1946)*

A történelmi Magyarország első bauxit-előfordulása Erdélyben, Bihar megyében található. Máiig egyetlen, viszonylag részletes (Pozsgay Károly 1981) és számos kisebb tanulmány készült a 20. században. A szerző nemcsak ezekről a történeti tanulmányokról számol be, de tudománytörténeti szempontból is értékes ismertetést ad, amelynek fontosabb fejezetei az alábbiak: Az anyagvizsgálat története. A bauxit ásvány jellemzése. Bauxitérc fajták. Bauxit-előfordulások és települési viszonyai. Rétegtani megismerés története. Genetikai elgondolások.

Sylvia Holecková: *A rozsnói kőedény-manufaktúra*

Azokon a helyeken, ahol ércbányászat folyt, megjelenik a kerámiagyártás valamelyik formája, a leggyakrabban a kőedény, hiszen az ércelőfordulás egyik kísérő ásványa a kaolin. A szerző tanulmányából kiténik, hogy a rozsnói és a telkibányai kőedény-manufaktúra között nagyon sok a hasonlóság a gyár alapításának idejében, a felhasznált alapanyagban, de nagyon hasonlóak a díszítő motívumok is.

Dr. Vítális György: *Dr. Vítális István geológiai tárgyi csehszlovákiai utazási jelentései*

A Felvidéknek a trianoni békediktátum következtében történt elcsatolása után dr. Vítális István, még mint főiskolai tanár, geológus szakértőként több alkalommal geológiai tár-

gyú utazást tett a megszállt területen. Olyan nagy szaktekin-télynek számított, hogy a megszállók is számítottak szaktu-dására. A szerző a jelen közleményben számol be ezekről a munkákról nagyapja elhunytának 70. évfordulója alkalmával.

Farkas Aladár: *Kamenyitzky Rudolf, egy borszéli bányászcsalád sarja (191–1996)*

A szerző egy olyan műszaki szakember küzdelmes életéről számol be, aki egy erdélyi bányászcsalád sarja, de magyarsága mellett mindig kitartott, ezért a felsőoktatásban kezdett tanulmányainak befejezésében mindig meggátolták. Végül, mint bányatechnikus, több Borszék környéki bánya megnyitása, tervezése fűződik a nevéhez. Számos kitüntetés tulajdonosa és a város díszpolgára.

Hadobás Sándor: *Müller János, vaskohászatunk reformkori újtója (1810–1892)*

A külföldi tapasztalatok hazai alkalmazásában, vaskohászatunk korabeli fejlesztésében kiemelkedő szerepet játszott Müller János. Ennek ellenére nevét alig ismeri a magyar és szlovák szakmatörténet. Ezt a hiányt pótolja most a cikk szerzője, ismertetve jelentős műszaki fejlesztési tevékenységének eredményét.

Hadobás Sándor: *A Mákvölgyi Bányauzem története 1956–1967*

A borsodi szénbányászat legjelentősebb területe a Mákvölgyi Bányauzem. 1956-ban 4 aknával rendelkezett: Rudolf III és IV, Alberttelep I., valamint Szuhakálló II. A későbbi fejlesztések és bővítések során a bányauzemek irányítás szempontjából is átszervezésre kerülnek, amelyről a szerző jó áttekintést ad, a területen dolgozó bányamérnökök, technikusok, valamint igazgatók nevét is ismertetve.

Zsadányi Éva: *Az utolsó selmeci főkamagróf családja*

A szerző a Mednyánszky család két tagjáról, Miklósról és Dénesről számol be, akiknek a családjához bányászati és kohászati szakemberek tartoztak. Bár a család leghíresebb tagja Mednyánszky László, a 19-20. században élt híres festő volt, de a szakmánknak egyik legjelentősebb alakja Mednyánszky Dénes, aki mint főbányagróf, a selmeci Bányászati és Erdészeti Akadémia igazgatója is volt. Az Ő nevéhez fűződik a magyar oktatási nyelv bevezetése.

Benke István

A szénbányászat nem apácázárda

A 25 éves Tatabányai Bányász Hagyományokért Alapítvány az elmúlt negyed században több tucat könyvet, füzetet, DVD-t és más kiadványt támogatott, jelentetett meg a sokszínű tatabányai bányászatról, annak történetéről, teljesítményeiről, sikereiről, kudarcairól, kiemelkedő egyéniségeiről, kultúrájáról, hétköznapjairól, ünnepeiről, szellemiségéről. Az írások alkotói, szerzői, kivitelezői és támogatói is döntő mértékben tatabányai bányászok és a hozzájuk igen erősen kötődő barátaink voltak.

A jubileumi évben sincs ez másként: két ismert kollégánk *Csanádi Pál* (alias Ripacs) és *Forisek István* (alias Langaléta), akik a mindenképpen az elsők között Tatabányán rendezett „ipari” szakestélyek résztvevői, sőt tevékeny szereplői voltak, arra vállalkoztak, hogy megmaradt különböző jegyzeteik, feljegyzéseik alapján szakestélyi felszólalásaik szövegeit közzéteszik.